

DEDIŠČINA PIVOVARNE LAŠKO UNION

216

Slovenski etnografski muzej nadaljuje načrtano pot sodelovanja z različnimi slovenskimi podjetji oz. podjetji, ki uspešno razvijajo in ohranjajo slovenske blagovne znamke. Eno takšnih je tudi podjetje Pivovarna Laško Union, d. o. o., ki je vodilni proizvajalec piva v Sloveniji. Podjetje, ki je od leta 2016 v lasti nizozemske pivovarne Heineken, nadaljuje skoraj 200-letno tradicijo proizvodnje piva na dveh lokacijah, v Laškem in v Ljubljani.

Pomena ohranjanja dediščine svojih blagovnih znamk se Pivovarna Union zaveda že več desetletij, saj imajo od leta 1986 svoj Pivovarski muzej (uradno odprtje je bilo na prvi pomladni dan leta 1987). Zbiranje odsluženih pivovarskih strojev in drugih predmetov se je začelo že v 70. letih 20. stoletja. S tem so rešili tehniško dediščino pred uničenjem, eksponate so nato z namenom postavitve muzeja obnovili. V tretjem nadstropju opuščene sladarne so postavili stalno muzejsko razstavo in jo poimenovali *Pivovarski muzej*. Zanj so prejeli številna priznanja, tudi priznanje EMYA, ki ga podeljuje Evropski muzejski forum, in Valvasorjevo priznanje Slovenskega muzejskega društva. Jeseni 2014 je ob 150-letnici pivovarne muzej dobil prenovljeno podobo pod nazivom Union doživetje (Union experience), s čimer so dobili odprt dostop do muzejske zbirke, ki je bil prej onemogočen. Obiskovalci si lahko ogledajo zgodovinski prikaz proizvodnje piva, sodarstvo, razvoz, gostilniško opremo, pivsko posodje, razvoj etiket, trženje in dve rekonstrukciji prostorov. Na stalni razstavi *Zgodba, ki teče že od leta 1864* pa je prikazan zgodovinski razvoj Pivovarne Union. Dokumentirano zbirko predmetov so 6. 11. 2015 razglasili za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Sladarna pivovarne Union je bila 27. 6. 2016 razglašena za spomenik lokalnega pomena. Zgrajena je bila leta 1923 in »je masiven objekt s pritličjem, tremi nadstropji, podstrešjem in kletjo. Proizvodnja je v sladarni potekala do 1978, v njej je bil 1986 urejen Pivovarski muzej in 2014 pivnica«.¹

Kot smo zapisali ob predstavitvi kulturne dediščine podjetja Šumi, ki smo jo umestili v zbirko slovenskih blagovnih znamk, je pomembno, da »zbiramo različne,

¹ Vir: <<http://rkd.situla.org>> [5. 10. 2018].



Prevzem gradiva v depoje SEM (foto: Jure Rus, 2018)

tudi sodobne predmete slovenskih blagovnih znamk.² Zaradi številčnosti gradiva in izdelkov, s katerimi smo obkroženi v sodobnem času in v vsakdanjem življenju, je pomembno, da predmete široke potrošnje hranimo tudi v SEM. Zato smo s podjetjem Pivovarna Laško Union sklenili dogovor o hranjenju izbora njihovih izdelkov, ki jih prodajajo pod slovenskimi blagovnimi znamkami: Laško, Union, Zala, Sola, Oda in Jabolčni tat. Za Pivovarno Laško Union pa naše sodelovanje pomeni strokovno dokumentacijo blagovnih znamk Pivovarne Laško Union, predvsem pa skrb za načrtno in stalno ohranitev.

V podjetju Pivovarna Laško Union polnijo alkoholne in brezalkoholne pijače v različne embalaže, ki se z leti spreminjajo, prilagajajo tržišču. Pri pripravi razstave o Cockti³ se je npr. pokazalo, kako je težko dobiti steklenice in plastenke za določeno obdobje. Da bi se v podjetju Pivovarna Laško Union temu v prihodnosti izognili, smo v dogovoru s Heleno Jenko, vodjo korporativnih dogodkov in Union doživetja, naredili izbor pijač in promocijskega gradiva, ki so letos na tržišču, in jih umestili v zbirko slovenskih blagovnih znamk. Tako so del zbirke postale pijače v različnih pakiranjih: steklenice 0,5 l in 0,33 l v zabojih po 10, 20 ali 24 steklenic ali na tasah po 4 steklenice, ki se med seboj ločijo še po tem, ali so vračljive ali nevračljive; pločevinke 0,5 l in 0,33 l, sodi različnih volumnov, plastenke 0,5 l, 1 l, 1,5 l. Kot promocijsko gradivo pa so del zbirke postali predmeti z logotipi njihovih izdelkov: svinčniki, majice, dežnik, blokec, podstavki za kozarce, odpiral, zloženke, razglednice.

² Adela Pukl, Miha Špiček: Kulturna dediščina podjetja Šumi v SEM. *Etnolog* 2017 (27): 199.

³ Razstava *Cockta, pijača vaše in naše mladosti: o dediščini slovenskih blagovnih znamk* je bila na ogled v Slovenskem etnografskem muzeju leta 2010.

Pijače, ki smo jih vključili, so: pivo Laško Zlatorog svetlo, pivo Union svetlo, pivo Laško Zlatorog temno, Laško nepasterizirano, Laško Weissbier, Union svetlo nefiltrirano, Union temno nefiltrirano, Union Pale ale nefiltrirano, Union brezalkoholno, Union Radler limona, Union Radler grenivka, Union brezalkoholni Radler citrus bezeg, Jabolčni tat jabolko, Jabolčni tat bezeg, Multi sola, Sola limonada, Sola Isošport, Sola ledeni čaj – breskev, Sola ledeni čaj – brusnica, Sola zeliščni čaj, Zala jabolko, Zala bela breskev, Zala malina, Zala isotonic limona in grenivka, Zala malina brez sladkorja, Zala grenivka brez sladkorja, Zala jabolko brez sladkorja, Zala bela breskev brez sladkorja, Zala jabolko (gazirana), Zala malina (gazirana), Zala – izvirska voda, Laško Malt hruška, Laško Malt ananas, Laško Malt limona in voda Oda.